

Momentguide: Makt & vanmakt - om individers livsvillkor

Det är vanligt att vi för att förenkla vår bearbetning av omgivningen använder oss av olika kategorisering av människor. I botten finns några klassiska kategorier som länge använts inom samhällsvetenskaperna: kön, klass och etnicitet. Men även faktorer som ålder, intressen, olika ungdomskulturstillhörighet (punkare, EMO, raggare) påverkar dina förutsättningar i livet.

Under momentet får du bekanta dig med olika former av identitetsmarkörer och fördjupa dig i hur olika kategoriseringar leder till olika livsvillkor.

	Må	On
34	Kursintroduktion	Grupper, kategorier, identiteter
35	Makt & vanmakt	Grupparbete med mindmap
36	Grupparbete med mindmap	Eget arbete
37	Tvärgruppsseminarier	Inlämning: individuell reflektion

För att få ett omdöme på momentet krävs att du skapar och lämnar in en mindmap med tillhörande källförteckning, att du deltar på tvärgruppsseminarium där du presenterar din mindmap och lämnar in en individuell reflektion.

Mål och innehåll

Undervisningen i ämnet samhällskunskap ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

1. Kunskaper om demokrati och de mänskliga rättigheterna såväl de individuella som de kollektiva rättigheterna, samhällsfrågor, samhällsförhållanden samt olika samhällens organisation och funktion från lokal till global nivå utifrån olika tolkningar och perspektiv.
2. Kunskaper om historiska förutsättnings betydelse samt om hur olika ideologiska, politiska, ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden påverkar och påverkas av individer, grupper och samhällsstrukturer.
3. Förmåga att analysera samhällsfrågor och identifiera orsaker och konsekvenser med hjälp av samhällsvetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder.
4. Förmåga att söka, kritiskt granska och tolka information från olika källor samt värdera källornas relevans och trovärdighet.

5. Förmåga att uttrycka sina kunskaper i samhällskunskap i olika presentationsformer.

Undervisningen utgår från följande centralt innehåll:

- Grupper och individers identitet, relationer och sociala livsvillkor med utgångspunkt i att människor grupperas utifrån kategorier som skapar både gemenskap och utanförskap.

Kunskapskrav

E	C	A
<p>[...] Dessutom kan eleven översiktligt redogöra för de historiska förutsättningarnas betydelse och dra enkla slutsatser om hur nutida samhällsförhållanden, exempelvis arbetslivets utveckling, påverkar och påverkas av individer, grupper och samhällsstrukturer.</p> <p>Eleven kan analysera samhällsfrågor och identifiera någon orsak och konsekvens. I analysen använder eleven med viss säkerhet samhällsvetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder.</p> <p>[...]</p> <p>I arbetet med samhällsfrågor kan eleven med viss säkerhet söka, granska och tolka information från olika källor, redovisa sina källor samt göra enkla reflektioner om deras relevans och trovärdighet.</p>	<p>[...] Dessutom kan eleven utförligt redogöra för de historiska förutsättningarnas betydelse och dra välgrundade slutsatser om hur nutida samhällsförhållanden, exempelvis arbetslivets utveckling, påverkar och påverkas av individer, grupper och samhällsstrukturer.</p> <p>Eleven kan analysera samhällsfrågor och identifiera några orsaker och konsekvenser. I analysen använder eleven med viss säkerhet samhällsvetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder samt värderar dem med enkla omdömen.</p> <p>[...]</p> <p>I arbetet med samhällsfrågor kan eleven med viss säkerhet söka, granska och tolka information från olika källor, redovisa sina källor samt göra välgrundade reflektioner om deras relevans och trovärdighet utifrån syftet.</p>	<p>[...] Dessutom kan eleven utförligt och nyanserat redogöra för de historiska förutsättningarnas betydelse och dra välgrundade och nyanserade slutsatser om hur nutida samhällsförhållanden, exempelvis arbetslivets utveckling, påverkar och påverkas av individer, grupper och samhällsstrukturer.</p> <p>Eleven kan analysera samhällsfrågor och identifierar flera orsaker och konsekvenser. I analysen använder eleven med säkerhet samhällsvetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder samt värderar dem med nyanserade omdömen.</p> <p>[...]</p> <p>I arbetet med samhällsfrågor kan eleven med säkerhet söka, granska och tolka information från olika källor, redovisa sina källor samt göra välgrundade och nyanserade reflektioner om deras relevans och trovärdighet utifrån syftet.</p>

A. Makt & vanmakt - mindmap

Du har i uppgift att fördjupa dig inom ett ämnesområde:

- barns villkor i Sverige
- missbruk av droger och alkohol
- trafficking
- rasism och främlingsfientlighet (etnicitet)
- jämställdhet (kön)
- HBTQ-personers villkor

Utgå från den information du fått under lektionerna och sök sedan efter mer information för att förbereda en 7-10 minuter lång redovisning som du ger till fem klasskamrater. När du söker information granskar du kritiskt de källor du använder och bifogar vid inlämningen en källförteckning där du också motiverar varför du valt att använda de källor du använt. Huvudfokus i presentationen ska ligga på att presentera samhällsproblemet, samt någon orsak och konsekvens.

Skapa din mindmap och källförteckning i de utdelade filerna på Classroom.

B. Individuell reflektion

Sammanfatta dina intryck från momentet: på vilket sätt har individer olika förutsättningar i livet. Ge exempel från ditt ämnesområde och åtminstone två andra ämnesområden. På vilket sätt begränsas människors möjligheter? Varför är det så? Vad kan man göra åt det?

Du skriver högst 1 A4. Uppgiften delas ut via Classroom och lämnas in där.